

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПРИНЦИПИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ТОВАРОЗНАВСТВІ

спеціальність	не обмежено	обов'язковість дисципліни	Вибіркова
освітня програма	не обмежено	факультет	Управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю
освітній рівень	бакалавр	кафедра	торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи

ВИКЛАДАЧ

АКМЕН ВІКТОРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Вища освіта за спеціальністю:

- інженер-товарознавець;
- маркетинг.

Науковий ступінь: кандидат технічних наук за спеціальністю 05.18.15 «Товарознавство харчових продуктів».

Вчене звання: доцент кафедри товарознавства в митній справі

Досвід роботи на посаді: більше 15 років

Показники професійної активності з курсу:

- авторка 8 методичних розробок за дисципліною;
- Член Міжнародного товариства товарознавців і технологів (International Association of Commodity Science and Technology– IGWT)
- Член Харківської обласної громадської організації «Науковий центр дидактики менеджмент освіти»;
- співавтор навчальних посібників та більше 10, тематично спрямованих публікацій, включаючи статті.

телефон	0963039769	електронна пошта	viktoriaakmen@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Вайбер
---------	------------	------------------	-------------------------	-----------------------	-----------------------

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Мета : надання майбутнім фахівцям необхідних знань з запровадження системного підходу до використання засад товарознавства, що є необхідними та затребуваними для фахівців торговельно-підприємницької та інших галузей в умовах рішення основних проблем впливу на навколишнє середовище з точки зору принципів і стратегії сталого розвитку суспільства (щодо сталого споживання товарів, формування асортименту та якості екологічних продовольчих і непродовольчих товарів; вивчення фактів і наслідків невідповідного ставлення до виробництва, що чинить негативний вплив на природу та суспільство)
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання (тестування), командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • здатність організувати роботу підприємства з врахуванням принципів сталого розвитку (ЗК2, ЗК3, ЗК8, ЗК9, ЗК11, ЗК12, СК2, СК3, СК7, ПРН2, ПРН3, ПРН7, ПРН8, ПРН 9, ПРН10, ПРН 11, ПН 16) / Індивідуальні завдання, командна робота. • Здатність здійснювати діяльність з організації виробництва, закупівлі і торгівлі товарами, формування споживчого попиту з врахуванням екологічної складової та наслідків підприємницької діяльності для людини і навколишнього середовища. (ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК9, ЗК11, ЗК12, СК2, СК3, СК5, СК6, ПРН2, ПРН5, ПРН8, ПРН 9, ПРН10, ПРН13) / індивідуальні завдання, тестування. • Здатність формувати асортимент товару враховуючи принципи екологічного підприємництва та забезпечення збуту такого товару при взаємодії із суб'єктами ринкових відносин, які працюють за критеріями сталого розвитку (ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК9, ЗК11, СК3, СК5, СК7, ПРН2, ПРН5, ПРН8, ПРН 9, ПРН11, ПРН15) / індивідуальні завдання, тестування. • Здатність ідентифікувати товар як еко-продукт за маркуванням та спеціальними знаками, які повідомляють про екологічні аспекти певного матеріалу чи будь якого товару при здійсненні діяльності у сфері торгівлі при взаємодії із суб'єктами ринкових відносин, які працюють за критеріями сталого розвитку (ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК9, ЗК11, СК3, СК5, СК6, ПРН2, ПРН3, ПРН5, ПРН8, ПРН 9, ПРН10, ПРН15, ПРН16) / Індивідуальні завдання з використанням нормативно-технічної документації, командна робота або тестування. • Вміння визначати чинники, що забезпечують продаж товарів безпечних для людини і довкілля та екологічні наслідки діяльності підприємств по їх виготовленню (ЗК2, ЗК3, ЗК9, ЗК11, ЗК12, СК2, СК3, СК5, ПРН2, ПРН8, ПРН 9, ПРН11, ПРН15) / індивідуальні завдання, командна робота або тестування. • Вміння характеризувати споживні властивості товарів, враховуючи їх склад, екологічні чинники пакування, маркування, та вплив від їх споживання на людину і довкілля(ЗК2, ЗК3, ЗК9, ЗК10, ЗК11, СК2, СК3, СК5, ПРН2, ПРН8, ПРН 9, ПРН 15, ПН12)/ індивідуальні завдання, командна робота або тестування.
Обсяг і форми контролю	2 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; поточний контроль; підсумковий контроль – диференційований залік. Рейтинг студента визначається за накопичувальною 100 бальною шкалою і складається з оцінки поточного контролю, за усіма видами аудиторних занять, самостійної роботи та підсумкового контролю.
Вимоги викладача	Відвідування занять, вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	вільне зарахування

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Лекція 1	Мета і завдання курсу. Сутність глобальних цілей, складові і принципи концепції сталого розвитку; місце	Практичне заняття 1	Вплив стандартів ISO на сталий розвиток підприємств; реалізація принципів концепції сталого розвитку при виробництві товарів та в торгівлі.	Самостій	Чинники забруднення оточуючого середовища. Індикатори та індекси сталого розвитку; вплив принципів бебі-економіки на виробництво еко-товарів.
----------	---	---------------------	---	----------	---

	товарознавства в системі сталого розвитку. Нормативно-правове регулювання сталого розвитку.	(ПЗ-1)			Основи формування принципів товарознавства в системі сталого розвитку Концепція сталого розвитку як нова парадигма розвитку суспільства. Національні цілі сталого розвитку в Україні. Нормативно-правові акти, спрямовані на поступовий перехід України до сталого розвитку. Система міжнародних норм та національного законодавства зі сталого розвитку.
Лекція 2.	Екологічні чинники як компоненти екологічної складової Програми сталого розвитку. Екологічне підприємництво, еко-маркетинг у контексті підтримки екології планети. Принципові наслідки утилізації різних товарів для довкілля.		Опрацювання екологічної компоненти Програми сталого розвитку. Формування асортименту товарів у контексті підтримки екології планети.		Сутність екологічного підприємництва та еко-маркетингу. Позитивні характеристики застосування еко-маркетингу у контексті підтримки екології планети. Екологічне підприємництво на прикладі діючих компаній в Україні. Принципові наслідки утилізації різних товарів для довкілля.
Лекція 2.	Споживні властивості і склад харчових продуктів та непродовольчих товарів. Вплив екологічної складової на показники їх безпеки при споживанні людиною. Маркування товарів в системі сталого розвитку з врахуванням екологічної складової.		Аналіз споживних властивостей та хімічного складу продовольчих та непродовольчих товарів в контексті натуральності продукту та безпеки споживання. Дослідження видів еко-маркування на пакуванні товарів.	Самостійна робота	Вплив споживних властивостей еко-товарів, на конкурентоспроможність та формування попиту на ринку. Сучасні принципи еко-маркування. Вплив утилізації різних видів товарів на довкілля. Принципи сталого розвитку при утилізації товарів.
Лекція 3.	Чинники безпеки товарів м'ясо-молочної галузі для людини і довкілля; екологічні наслідки діяльності підприємств галузі	ПЗ-2	Аналіз показників безпеки м'ясних та молочних товарів		Характеристика екологічних наслідків діяльності підприємств м'ясо-молочної галузі. Вплив зазначених галузей на забруднення повітря, стічних вод, ґрунту
Лекція 4.	Чинники безпеки кондитерських товарів та товарів жирової галузі (рослинні, тваринні жири, маргарин, майонези, креми	ПЗ-3	Аналіз показників безпеки товарів жирової галузі (рослинні, тваринні жири, маргарин, майонези, креми косметичні тощо) Аналіз показників безпеки кондитерських товарів. Аналіз впливу		Характеристика екологічних наслідків діяльності підприємств жирової галузі. Характеристика екологічних наслідків діяльності кондитерських підприємств. Вплив зазначених галузей на забруднення повітря,

	косметичні тощо) для людини і довкілля; екологічні наслідки діяльності підприємств галузі		зазначених галузей на забруднення повітря, стічних вод, ґрунту		стічних вод, ґрунту Перспективи роботи підприємств жиркової галузі відповідно до програми сталого розвитку.
Лекція 5.	Чинники безпеки рослинної сільськогосподарчої продукції (зерна, овочів та фруктів) для людини і довкілля; екологічні наслідки діяльності сільськогосподарчих підприємств	ПЗ-4	Аналіз показників безпеки рослинної сільськогосподарчої продукції	Самостійна робота	Характеристика екологічних чинників та напрямків забруднення сільськогосподарчих земель. Вплив такого забруднення на життєдіяльність людини та стан навколишнього середовища
Лекція 6.	Чинники безпеки товарів металургійної промисловості, будівельної, деревопереробної галузі та меблевої промисловості для людини і довкілля; екологічні наслідки діяльності підприємств галузі	ПЗ-5	Аналіз показників безпеки товарів деревопереробної галузі та меблевої промисловості		Чинники безпеки товарів будівельної галузі. Характеристика екологічних наслідків діяльності підприємств металургійної промисловості, деревопереробної галузі та меблевої промисловості для людини. Вплив зазначених галузей на забруднення повітря, стічних вод, ґрунту
Лекція 7.	Чинники безпеки силікатних товарів, товарів з пластмас та товарів побутової хімії для людини і довкілля; екологічні наслідки діяльності підприємств по виготовленню таких товарів	ПЗ-6	Аналіз показників безпеки силікатних та керамічних товарів. Вивчення речовин – складових товарів побутової хімії, які чинять негативний вплив на здоров'я людини та еко-систему планети. Методи ідентифікації виробів з пластмас.		Характеристика сировинних складових для виготовлення товарів з кераміки та скла; їх екологічний вплив на довкілля. Характеристика негативного впливу на здоров'я людини та еко-систему планети речовин – складових товарів побутової хімії. Екологічна складова використання та утилізації полімерів (термопластів та реактоластів). Сталий розвиток і перспективи розвитку індустрії пластмас
Лекція 8.	Чинники безпеки товарів легкої промисловості (хутро, тканини, шкіра та вироби з них) для людини і довкілля; екологічні наслідки діяльності підприємств легкої промисловості	ПЗ-7	Аналіз показників безпеки товарів легкої промисловості (хутро, тканини, шкіра та вироби з них). Вивчення складу тканин та його впливу на людину. Особливості утилізації синтетичних тканин. Ідентифікація натурального складу волокна.		Характеристика екологічних наслідків діяльності підприємств легкої промисловості. Вплив зазначених галузей на забруднення повітря, стічних вод, ґрунту. Особливості утилізації синтетичних тканин.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Лавроненко Г. Сутність та принципи сталого розвитку сфери торгівлі. Економіка та суспільство. 2024. № (64). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-160>
2. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд]. За редакцією професора В.М.Боголюбова і. К.: ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Bogolubov_Strategij-stalogo-rozvtutku.pdf
3. Теоретичні основи товарознавства : Навчальний посібник до самостійного вивчення та виконання лабораторних завдань з дисципліни / С. В. Сорокіна, В. О. Акмен. Харків : ХДУХТ, 2024. 338с.
4. Товарознавство непродовольчих товарів. Розділ I: Товарознавство господарчих, будівельних, косметичних товарів та товарів побутової хімії : навч. посібник / М. П. Головка, В. О. Акмен, Т. М. Головка, С. В. Сорокіна. Харків : ХДУХТ, 2016.
5. Головка М.П. Товарознавство непродовольчих товарів. Розділ II. Одяго-взуттєві товари : навч. посібник / М. П. Головка, Н.М. Пенкіна, Т.М. Головка, В.В. Колесник. Харків : ХДУХТ, 2015.
6. Завадських Г. М. Основні напрямки і проблеми розвитку сучасного товарознавства. Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки). 2024. № 1(50). http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/18055/1/Zbirnik%20pratsi%20ekonomika%202024_1%2850%29_104-111.pdf
7. Глобальні цілі сталого розвитку: кейси для ухвалення управлінських рішень : навчальний посібник / за загальною редакцією д-ра екон. наук, проф. Ю. М. Петрушенка – Суми: Сумський державний університет, 2020. – 122 с.
8. Школенко О. Б., Терещенко Е. Ю., Стояненко І. В. Роль торгівлі в забезпеченні реалізації цілей сталого розвитку. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. № (8). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-03-02>

Методичне забезпечення

1. Принципи сталого розвитку в товарознавстві. Робоча програма з дисципліни. Уклад.: В.О. Акмен. Х.: ДБТУ, 2025. 21 с.
2. Екологізація виробництва та зелені технології: курс лекцій для студ. всіх спеціальностей всіх освітніх програм / Н. С. Ремез, А.О. Дичко, Т. В. Гребенюк, В. О. Броницький. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 209 с.
3. Телюра Н. О. Основи екологічного підприємництва : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання / Н. О. Телюра ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 52 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	Від 60 до 100	Розраховується як усереднений бал від суми балів, отриманих при поточному контролі протягом занять та оцінки за блок самостійної роботи
			Підсумковий контроль
Поточний контроль та оцінювання знань	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на аудиторних заняттях, командна робота
		до 20	індивідуальні завдання
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Учасники освітнього процесу керуються принципами низкою положень з академічної доброчесності та якості освітнього процесу, відповідно до діючих у ДБТУ положень (діючі положення <http://btu.kharkov.ua/pro-universitet/publicna-informatsiya/normativna-baza/>): «Про організацію

освітнього процесу в ДБТУ», «Про академічну мобільність здобувачів освіти ДБТУ», «Про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу», «Про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин», «Про організацію і порядок перевірки наявності текстових запозичень в академічних текстах працівників та здобувачів вищої освіти», «Про групу сприяння академічній доброчесності у ДБТУ», тощо